

Praha 5. 6. 2012

17

Činnost praktických lékařů pro dospělé v roce 2011

Activity of general practitioners for adults in 2011

Souhrn

Primární péči o dospělou populaci zajišťovalo k 31. 12. 2011 v České republice 5 341 praktických lékařů pro dospělé (přepočtený počet na plné úvazky). Na 1 lékaře pro dospělé připadalo v republikovém průměru 1 632 registrovaných pacientů. Bylo provedeno 37,5 milionu ošetření-vyšetření, z toho preventivní prohlídky představovaly 5,9 %. Zajištění primární péče o dospělou populaci se dlouhodobě výrazně nemění, nepříznivě se však vyvíjí věkové složení praktických lékařů pro dospělé.

Summary

Primary care for adults in the Czech Republic as of 31. 12. 2011 was provided by 5 341 general practitioners for adults (in full time equivalent). Per 1 GP for adults there were on the average 1 632 registered patients. GPs for adults performed 37.5 million examinations. Preventive examinations represent 5.9 % of the total number. Provision of primary care for adults does not change markedly in long terms, but the age structure of physicians evolves unfavourably.

Aktuální informace o činnosti praktických lékařů pro dospělé čerpá, pokud není uvedeno jinak, z údajů pravidelného ročního sběru dat v rámci Programu statistických zjišťování NZIS, konkrétně z ročního výkazu o činnosti zdravotnických zařízení pro obor praktický lékař pro dospělé. Tento výkaz vyplňuje každá ambulantní ordinace praktického lékaře pro dospělé, včetně ambulantních částí nemocnic, ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Návratnost výkazů činila ve sledovaném roce 93 %. Relativní ukazatele vztahující se k počtu lékařů byly přepočteny na průměrné roční přepočtené počty lékařů z ročního výkazu (tj. 4 975). Počet lékařů (v tabulce 1) byl převzat z Registru zdravotnických zařízení, věkové složení lékařů z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů.

K 31. 12. 2011 v České republice zajišťovalo primární péči o dospělou populaci, dle údajů Registru zdravotnických zařízení, celkem 5 341 praktických lékařů pro dospělé (přepočtený počet na plné úvazky, včetně smluvních pracovníků).

I nadále dochází ke stárnutí praktických lékařů pro dospělé. Jejich věkové složení (podle údajů z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů k 31. 12. 2010) bylo následující:

do 34 let	4,6 %
35–44 let	15,2 %
45–54 let	30,6 %
55–64 let	36,3 %
65 let a více	13,3 %

U praktických lékařů pro dospělé bylo registrováno 8,118 milionu osob. V průměru na 1 úvazek praktického lékaře pro dospělé připadlo 1 632 registrovaných pacientů. Nej hustší síť ordinací praktických lékařů pro dospělé (tj. nejnížší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře) je dlouhodobě v Hl. m. Praze a Olomouckém kraji (méně než 1 500 registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře). Naopak nejvyšší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře vykázal kraj Středočeský (1 804), dále kraje Ústecký, Liberecký, Pardubický a Vysočina (všechny přes 1 700). Rozdíl mezi maximální a minimální krajskou hodnotou tohoto ukazatele činil 342 pacientů.

Praktičtí lékaři pro dospělé provedli v uplynulém roce celkem 37,451 milionu vyšetření-ošetření. V porovnání s rokem 2010 došlo k nepatrnému poklesu ošetření, o necelých 11 tisíc (v období 2010/2009 byl úbytek 1,1 milionu ošetření). V návštěvní službě bylo provedeno 2,3 % vyšetření, preventivní prohlídky dospělých představovaly v průměru 5,9 % z celkového počtu ošetření-vyšetření.

Na 1 registrovaného pacienta připadlo v průměru 4,6 návštěv praktického lékaře za rok (4,7 v roce 2010). Krajské hodnoty tohoto ukazatele se pohybovaly od 3,9 návštěv v Hl. m. Praha do 5,1 v krajích Jihočeském a Zlínském.

Z registrovaných pacientů u praktických lékařů pro dospělé bylo sledováno (bez ohledu na to, zda pacienta pro uvedenou diagnózu sleduje sám praktický lékař nebo lékař specialista) pro hypertenzní onemocnění 1,785 milionu pacientů, pro ischemické nemoci srdeční 778,1 tisíce, z toho pro infarkt myokardu 86,1 tisíce, a z důvodu cévních nemocí mozku 259,7 tisíce pacientů. Z důvodu obezity bylo sledováno 960,6 tisíce pacientů. Za obézní pacienty jsou považováni pacienti, jejichž index tělesné hmotnosti (BMI - kg/m²) je roven nebo větší 30.

Ve sledovaném roce byla nově diagnostikována hypertenzní nemoc u 136,9 tisíce pacientů, ischemická choroba srdeční u 57,0 tisíce pacientů a cévní nemoci mozku u 26,2 tisíce pacientů. U 72,4 tisíce pacientů byla nově zjištěna obezita.

Závěr

Zajištění primární péče o dospělé pacienty je v České republice dlouhodobě bez výraznějších změn, počet registrovaných pacientů na 1 praktického lékaře pro dospělé se pohybuje kolem 1 600 pacientů. Pokles počtu ošetření-vyšetření byl, v porovnání s předchozími dvěma lety, pouze nepatrný, necelých 11 tisíc. Počet návštěv na 1 registrovaného pacienta se snížil ze 4,7 v roce 2010 na 4,6. Postupně „stárnoucí“ věková struktura praktických lékařů pro dospělé signalizuje problém pro budoucí zajištění primární péče. Ke konci roku 2010 tvořili praktičtí lékaři pro dospělé ve věku 55 a více let již téměř 50 %, lékaři ve věku 65 a více let představovali 13,3 %.

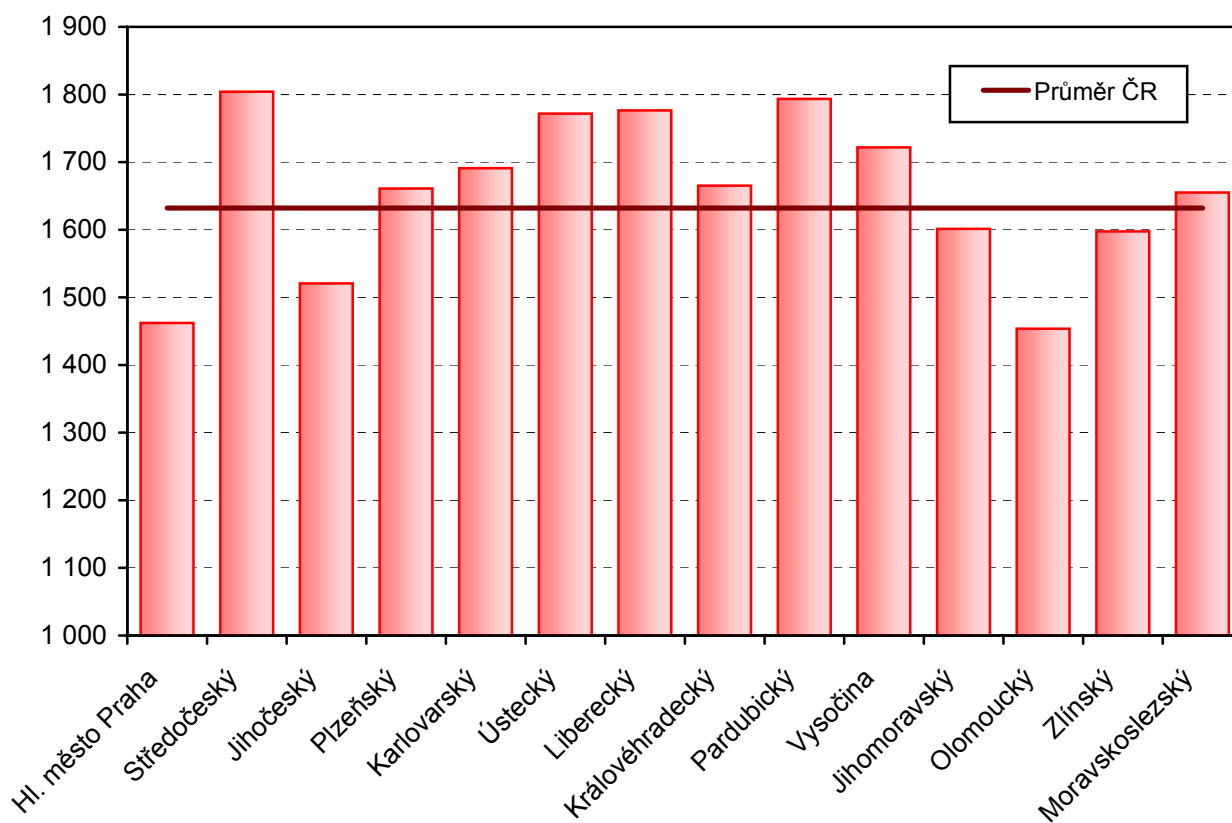
Vypracovala: Ing. Miloslava Chudobová

Tab. 1: Činnost praktických lékařů pro dospělé

Kraj / ČR	Lékaři (přepočtený počet) ¹⁾	Počet ošetření-vyšetření		Preventivní prohlídky v % z celkového počtu ošetření- vyšetření	Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře
		na 1 lékaře	na 1 registr. pacienta		
Hl. město Praha	762,58	5 704,6	3,9	6,7	1 462
Středočeský	512,85	8 131,6	4,5	5,1	1 804
Jihočeský	360,15	7 712,3	5,1	5,5	1 521
Plzeňský	286,23	7 171,6	4,3	5,7	1 661
Karlovarský	138,99	7 649,5	4,5	5,7	1 691
Ústecký	385,11	8 519,3	4,8	6,4	1 772
Liberecký	211,00	8 434,7	4,7	6,2	1 776
Královéhradecký	299,53	8 337,0	5,0	5,4	1 665
Pardubický	240,13	8 253,2	4,6	5,6	1 794
Vysočina	235,99	8 100,1	4,7	5,3	1 722
Jihomoravský	609,70	7 842,2	4,9	5,3	1 601
Olomoucký	371,68	7 067,8	4,9	6,9	1 454
Zlínský	301,96	8 179,2	5,1	5,4	1 597
Moravskoslezský	624,66	7 254,9	4,4	6,7	1 655
ČR	5 340,56	7 527,9	4,6	5,9	1 632

¹⁾ Zdroj dat: Registr zdravotnických zařízení

**Počet registrovaných pacientů
na 1 praktického lékaře pro dospělé v roce 2011**

Tab. 2: Pacienti s vybraným chronickým onemocněním na 1 000 registrovaných pacientů v evidenci praktického lékaře pro dospělé *)

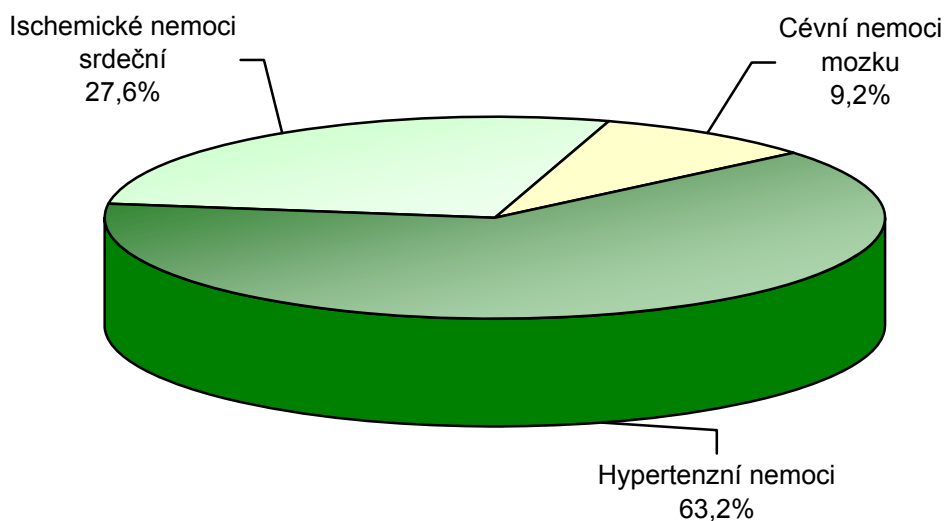
Území	Pacienti s vybraným chronickým onemocněním na 1 000 registrovaných pacientů				
	obezita	hypertenzní nemoci (I10–I15)	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku (I60–I69)
			celkem (I20–I25)	z toho infarkt myokardu (I21–I22)	
Hl. město Praha	116,4	212,8	98,8	9,5	35,6
Středočeský	129,6	224,7	104,0	11,3	32,0
Jihočeský	141,1	230,7	99,3	11,3	29,9
Plzeňský	125,3	217,9	89,4	11,6	29,8
Karlovarský	113,0	196,3	81,8	10,3	22,9
Ústecký	144,1	220,6	95,1	10,7	35,9
Liberecký	134,5	221,7	102,2	15,7	31,0
Královéhradecký	124,9	236,5	89,8	9,3	24,3
Pardubický	114,6	239,6	87,3	11,1	28,0
Vysočina	98,8	218,4	100,8	9,7	31,4
Jihomoravský	110,1	212,4	90,9	9,4	35,5
Olomoucký	100,9	210,9	88,9	8,6	32,1
Zlínský	138,9	228,9	109,6	10,9	38,6
Moravskoslezský	87,9	215,6	94,0	11,6	28,5
ČR	118,3	219,9	95,9	10,6	32,0

Tab. 3: Procento pacientů s nově zjištěným vybraným chronickým onemocněním z celkového počtu pacientů s vybraným chronickým onemocněním *)

Území	Procento pacientů s nově zjištěným vybraným chronickým onemocněním				
	obezita	hypertenzní nemoci	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku
			celkem	z toho infarkt myokardu	
Hl. město Praha	8,2	9,1	8,0	15,4	8,6
Středočeský	7,3	6,7	7,2	15,8	9,5
Jihočeský	7,6	8,0	7,2	17,4	11,2
Plzeňský	6,8	6,6	6,6	14,1	8,2
Karlovarský	7,7	7,8	7,2	16,4	10,8
Ústecký	9,2	8,4	9,2	18,3	9,2
Liberecký	9,6	8,2	8,2	15,6	11,1
Královéhradecký	8,2	8,1	7,2	15,7	11,3
Pardubický	5,0	6,4	7,2	12,9	10,8
Vysočina	5,8	6,9	6,3	18,1	9,9
Jihomoravský	6,7	7,9	7,0	18,1	10,5
Olomoucký	7,8	7,5	7,5	20,2	10,9
Zlínský	5,0	6,4	5,7	18,1	10,0
Moravskoslezský	8,8	7,7	7,1	15,6	11,6
ČR	7,5	7,7	7,3	16,5	10,1

*) Uvedeni všichni pacienti s vybraným chronickým onemocněním z registrovaných pacientů u praktického lékaře, bez ohledu na to, zda je pro uvedenou diagnózu sleduje sám praktický lékař nebo odborný lékař

Struktura pacientů s vybraným onemocněním oběhové soustavy podle kartoték PL pro dospělé

Pacienti s vybraným onemocněním oběhové soustavy na 1 000 registrovaných pacientů podle kartoték PL pro dospělé

